

Poklicni feminativi v slovarskih virih in v razpisih za delovna mesta

TJAŠA MARKEŽIČ

*Prva gimnazija Maribor, Trg generala Maistra 1,
SI 2000 Maribor, tjasa.markezic@prva-gimnazija.org*

IRENA STRAMLJIČ BREZNIK

*Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, Koroška cesta 160,
SI 2000 Maribor, irena.stramljic@um.si*

1.01 Izvirni znanstveni članek – 1.01 Original Scientific Article

Prispevek izhaja iz klasifikacije ženskospolskih poimenovanj za poklice, povzete po *Standardni klasifikaciji poklicev*. Zastopanost tovrstnih izrazov smo preverili v različnih jezikovnih virih. Pričakovano je v novejših jezikovnih virih več poklicnih feminativov kot v starejših; zgolj ženskospolska poimenovanja za poklice so v manjšini, a je pri tem pojavnost moškospolskih oblik prav tako pogojena s časovno zaporednostjo izida/objave jezikovnega vira. Opažamo, da se, vsaj z jezikovnega vidika, stremi k ohranjanju enakopravnosti spolov na trgu delovne sile in ob delitvi dela. Uresničevanje le-tega v praksi smo preverjali v razpisih za delo, objavljenih na spletnih straneh Zavoda za zaposlovanje RS, v katerih prevladuje navajanje zgolj moškospolskega poimenovanja za poklic; enakovredna raba žensko- in moškospolskega poimenovanja ne dosega niti dveh odstotkov.

The article brings an overview of feminatives used for professions that are set out in the Standard Classification of Professions. The occurrence of feminatives has been examined in various Slovenian language sources. As expected, more professional feminatives are present in contemporary language sources than in older ones. According to the research, usage of just feminine denominations for professions is in the minority, but the occurrence of masculine forms is also conditioned by the chronological order of the language source publication. Consequently, at least from a linguistic point of view, gender equality in the labour market and labour division is aimed at. The implementation of the issue was verified in job advertisements published on the website of the Employment Service of the Republic of Slovenia. However, the results show the indication of only a male gender designation for the profession predominates; the equivalent use of female and male names do not reach even two per cent.

Ključne besede: besedotvorje, feminativi, poklicne dejavnosti, razpisi za delovna mesta

Key words: word formation, feminatives, professions, job advertisements

1 Uvod¹

Hierarhično višje mesto ter nadrejeni položaj v javnem in zasebnem okolju sta bila dolgo dodeljena moškim, hkrati pa je ženskam v glavnem bila določena vloga matere in gospodinje (Jogan 2001: 1).² Soobstoj poimenovanj za ženski in moški spol sicer kaže, da so nekatere poklice lahko opravljale tudi ženske, čeprav je ženska različica uresničevala več pomenov ali se pomensko celo razlikovala od poimenovanj moškega spola, denimo *vratar* je lahko opravljal službo tudi pri mestnih vratih, *vratarica* domnevno le pri hišnih (Merše 2008: 48). Največja pomenska oddaljitev od poklicnih poimenovanj moškega spola nastaja, kadar ima ženska oblika pomen 'žena vršilca poklicne dejavnosti'. Ker so ženske običajno opravljale isto ali podobno delo, ta pomen praviloma ni edini. Nekoč tradicionalna delitev na moška in ženska dela je privedla do delitve na moške in ženske poklice (Žnidaršič Žagar 2007: 19); tudi zato, ker ženske pogosteje opravljajo dela, ki so podaljšek gospodinskih opravil oz. skrbi za soljudi. Po podatkih *Statističnega urada RS* (spletni vir)³ iz leta 2019 se ženske pogosteje zaposlujejo v zdravstvu, vzgoji in izobraževanju, socialni in storitvenih dejavnostih, vpliv patriarhata pa je mogoče čutiti na področju tehnike, obrambe, prometa in politike. Med področja, kjer je zastopanost žensk nizka in ki veljajo za moško domeno, sodijo menedžment, znanost, gradbeništvo, politika in policija. Da je zastopanost žensk nizka na področju naravoslovja in tehnike, ugotavljajo Čelebič, Kajzer, Perko, Selan (2017: 11), ki na podlagi podatkov Eurostata (European Statistical Office) opazajo, da kljub zmanjšanju razlik med položajem moških in položajem žensk na trgu dela glede na spol v svetu po drugi svetovni vojni še vedno obstajajo razlike v stopnji delovne aktivnosti in plačilu za delo. V Sloveniji pa so razlike v delovni aktivnosti in plačilu glede na spol v primerjavi z drugimi državami majhne.

¹ Prispevek je nastal v okviru Raziskovalnega programa št. P6-0156 (*Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine* – vodja programa prof. dr. Marko Jesenšek), ki ga sofinancira Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije iz državnega proračuna.

² Delno je to vidno v prikazu poklicnih dejavnosti v delih slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja (Merše 2008: 30–52, 2013: 187–205; 228–239), ki kaže, da se ženskospolske oblike pojavljajo kot parne oblike pri poklicih, ki: a) se nanašajo na izdelovanje oblačil in hkrati pokrivajo medsebojno povezane dejavnosti, kot sta šivanje in krojenje (*žnidarica* k *žnidarju* in *šivilja*, *šivkinja*, *mojškra*); b) so nujno potrebni za vse sloje (*apotekarica* k *apotekarju*); c) se nanašajo na lov živali (*ribička* k *ribiču*); d) poklice, za katere je značilen podrejeni odnos (*služabnica* k *služabniku*); e) poimenovanja, ki so del cerkvene terminologije (*abtašica* k *aptašu*); e) kmetijska opravila (*kmetica* ob *kmetu*).

³ *Delovno aktivni po glavnih poklicnih skupinah, spolu in kohezijskih regijah*, 2019, https://pxweb.stat.si/SiStatDb/pxweb/sl/10_Dem_soc/10_Dem_soc__07_trg_dela__02_07008_akt_preb_po_anketi__02_07621_akt_preb_ADS_letno/?tablelist=true (zadnji dostop 11. 7. 2020).

2 Klasifikacija poklicev po Statističnem uradu RS z vidika spolno vključujoče rabe jezika

Pobudo o upoštevanju oblik ženskega spola in priporočila za izogibanje seksistični rabi jezika izhajajo iz devetdesetih let prejšnjega stoletja (Žagar, Milharčič Hladnik 1995: 12–13). Na pobudo Vere Kozmik, direktorice Urada za žensko politiko, je bila nato oblikovana posebna strokovna skupina, ki naj bi se ukvarjala z vprašanji jezikovne enakopravnosti moških in žensk. Pri tem bi se zavzemala za pripravo redakcije standardne klasifikacije poklicev in redakcije šolske zakonodaje, oboje z oblikami za moški in ženski spol. Vendar delo skupine ni zaživelo (Stabej 1997: 64). Po letu 1995 je vprašanje seksistične rabe jezika potonilo v pozabo; s tem se je ukvarjal le še Urad za žensko politiko. Slednjemu je leta 1997 skupaj z Zavodom RS za statistiko uspelo oblikovati standardno klasifikacijo poklicev⁴ skoraj dosledno z oblikami za moški in ženski spol. Njena moč je v tem, da tvorce razbremenjuje negotovosti pri tvorbi ali uporabi ženskih poimenovanj v razpisih in drugih besedilih (Stabej 1997: 67, 68). Hkrati pa opogumlja za tvorbo vedno novih oblik, ki so smiselne in možne. Podatki iz jezikovnih korpusov⁵ in svetovnega spleta namreč dokazujejo, da je tvorba feminativov kot vzporednic za moške oblike ne samo možna, ampak celo pogosta, nekateri feminativi pa si pot v vsakdanjo jezikovno rabo šele utirajo (Markežič 2018: 61–78).

Glede na podatke *Statističnega urada RS (Standardna klasifikacija poklicev; spletni vir)*⁶ lahko poklicne feminative razdelimo v naslednje skupine:

- (1) Vojaški poklici (*častnica, podčastnica, vojakinja ...*).
- (2) Zakonodajalci/zakonodajalke, visoki uradniki/visoke uradnice, menedžerji/menedžerke
 - zakonodajalci/zakonodajalke, visoki uradniki/visoke uradnice in člani/članice uprave družbe (*članica uprave družbe, generalna direktorica ...*);
 - menedžerji/menedžerke za splošne poslovne funkcije in komercialo (*finančna menedžerka ...*);
 - menedžerji/menedžerke za proizvodnjo in specializirane strokovne in tehnične storitve (*menedžerka v zdravstvu, menedžerka v kulturi in umetnosti ...*);
 - menedžerji/menedžerke v gostinstvu, trgovini in drugih storitvah (*menedžerka turističnih in potovalnih agencij, menedžerka v hotelirstvu ...*).
- (3) Strokovnjaki/strokovnjakinje
 - strokovnjaki/strokovnjakinje matematično-naravoslovnih in tehnično-tehnoloških ved (*fizičarka, astronomka, meteorologinja ...*);
 - zdravstveni strokovnjaki/zdravstvene strokovnjakinje (*farmaceutka, veterinarica, zdravnica ...*);

⁴ Pred objavo *Standardne klasifikacije poklicev* so bile v slovenščini precejšnje vrzeli v ženskospolskih poimenovanjih za poklice. Omenjena klasifikacija se je bistveno prilagodila sodobnemu stanju, saj za večino moškospolskih poimenovanj navaja vzporedna ženskospolska. Visoka produktivnost besedotvornih pripon iz moških podstav za vršilca dejanja pa omogoča tudi druga ženska poimenovanja (Šabec 2019: 295).

⁵ Korpusi so bili uporabljeni za preverjanje sonavajanja ženskih in moških oblik.

⁶ *Standardna klasifikacija poklicev*, 2008, <https://www.stat.si/Klasje/Klasje/Tabela/5334> (zadnji dostop: 11. 7. 2020).

- strokovnjaki/strokovnjakinje za vzgojo in izobraževanje (*predavateljica, učiteljica, vzgojiteljica* ...);
 - strokovnjaki/strokovnjakinje za poslovanje in upravljanje (*analitičarka, finančna in naložbena svetovalka* ...);
 - strokovnjaki/strokovnjakinje za informacijsko-komunikacijsko tehnologijo (*programerka, razvijalka, snovalka* ...);
 - strokovnjaki/strokovnjakinje za pravo, družboslovje, kulturo ipd. (*arhivarka, ekonomistka, odvetnica, sociologinja* ...).
- (4) Tehniki/tehnice in drugi strokovni sodelavci/druge strokovne sodelavke
- tehniki/tehnice tehnično-tehnoloških strok (*nadzornica, upravljavka* ...);
 - tehniki in strokovni sodelavci/tehnice in strokovne sodelavke v zdravstvu (*asistentka, fizioterapevtka, optičarka* ...);
 - strokovni sodelavci/strokovne sodelavke za poslovanje in upravljanje (*borzna posrednica, cenilka, knjigovodkinja* ...);
 - strokovni sodelavci/strokovne sodelavke za pravne zadeve, socialno delo, šport, kulturo, umetnost ipd. (*dekoraterka, fotografinja* ...);
 - informacijsko-komunikacijski tehniki/informacijsko-komunikacijske tehnice (*tehnica za računalniška omrežja in sisteme, operaterka* ...).
- (5) Uradniki/uradnice
- uradniki/uradnice za pisarniško poslovanje (*strojepisna, tajnica* ...);
 - uradniki/uradnice za poslovanje s strankami (*krupjejska, telefonistka* ...);
 - uradniki/uradnice v računovodstvu, knjigovodstvu, statistiki, financah, skladiščih, prometu ipd. (*skladiščnica in uradnica za nabavo in prodajo, uradnica za plače* ...);
 - drugi uradniki/druge uradnice za pisarniško poslovanje (*koderka, korektorica, usmerjevalka in raznašalka pošte* ...).
- (6) Poklici za storitve, prodajalci/prodajalke
- poklici za osebne storitve (*kuharica, stevardesa, sprevodnica, točajka* ...);
 - prodajalci/prodajalke (*blagajničarka, trgovka, trgovska poslovodkinja* ...);
 - poklici za zdravstveno in socialno oskrbo, varstvo otrok in pomoč pri pouku (*bolničarka negovalka, varuška* ...);
 - poklici za varovanje oseb in premoženja (*gasilka, paznica, policistka* ...).
- (7) Kmetovalci/kmetovalke, gozdarji/gozdarke, ribiči/ribičke, lovci/lovke
- kmetovalci/kmetovalke (*poljedelka, sadjarka, zelenjavarica* ...);
 - gozdarji/gozdarke, ribiči/ribičke, lovci/lovke (*ribogojka, obalna ribička* ...).
- (8) Poklici za neindustrijski način dela
- gradbinci/gradbinke (*betonerka, kamnosekinja, tesarka, zidarka* ...);
 - kovinarji/kovinarke, strojni mehaniki/strojne mehaničarke ipd. (*kleparka, livarka, orodjarka, strugarka, varilka* ...);
 - poklici za rokodelskoobrtna in tiskarska dela (*finomehaničarka, keramičarka, steklarka* ...);
 - monterji in serviserji/monterke in serviserke električnih in elektronskih naprav ipd. (*elektroinštalaterka, elektromehaničarka* ...);
 - predelovalci/predelovalke živil, obdelovalci/obdelovalke lesa, oblačilni in drugi poklici za neindustrijski način dela (*mesarka, mizarka, slaščičarka* ...).

- (9) Upravljalci/upravljalke strojev in naprav, industrijski izdelovalci/industrijske izdelovalke in sestavljavci/sestavljavke
- upravljalci/upravljalke strojev in naprav (*kamnolomka, rudarka ...*);
 - sestavljavci/sestavljavke strojev, naprav in izdelkov (*sestavljavka mehanskih strojev in naprav ...*);
 - vozniki/voznice, upravljalci/upravljalke transportnih naprav in premičnih strojev (*krmarka, mornarka, voznica avtobusa ...*).
- (10) Poklici za preprosta dela
- čistilci/čistilke, pralci/pralke, gospodinjski pomočniki/gospodinjске pomočnice ipd. (*pralka vozil, strežnica ...*);
 - delavci/delavke za preprosta kmetijska, gozdarska in ribiška dela (*delavka za preprosta gozdarska dela, delavka za preprosta poljedelska dela ...*);
 - delavci/delavke za preprosta dela v rudarstvu, gradbeništву, predelovalnih dejavnostih in transportu (*voznica vprežnih vozil in strojev, delavka za ročno pakiranje ...*);
 - pomočniki/pomočnice za pripravo hrane (*pripravljalca hitre hrane, kuhinjska pomočnica ...*);
 - delavci/delavke za preprosta poulična prodajna in storitvena dela (*poulična prodajalka, delavka za preprosta poulična storitvena dela ...*);
 - delavci/delavke za preprosta komunalna dela ipd. (*kurirka, pometaćica, razvrščevalka odpadkov ...*).

3 Ženskospolska poimenovanja za poklice v jezikovnih virih

Ženskospolska poimenovanja poklicev so tvorjena iz vzporednih moškospolskih poimenovanj, pri čemer gre za časovno zaporednost. To dokazuje tudi analiza 553 ženskospolskih poimenovanj za poklice, izpisanih iz *Standardne klasifikacije poklicev*; njihovo pojavnost smo preverjali po *SSKJ 1*, *SSKJ 2*,⁷ *SP*, *Novejši slovenski leksiki* in korpusu *Gigafida 2.0*.

Od vseh 553 ženskospolskih poklicnih poimenovanj, kolikor smo jih zbrali s pregledom *Standardne klasifikacije poklicev*, objavljenih na spletni strani *Statističnega urada RS*, je 257 (46,5 %) takih, ki jih navaja tudi *SSKJ 1* kot samostojna slovarska gesla, večinoma v pomenu 'ženska oblika od ...' ali 'ženska, ki ...' (*administratorka, agentinja/agentka, agronomka, arhivarka, arhitektka, artistka, asistentka, astronomka, bibliotekarka, biljeterka, biologinja, blagajničarka, bolničarka, botaničarka, brigadirka, brivka, cvetličarka, čarovnica, čebelarica/čebelarka, čipkarica, čistilka, članica, čuvajka, dekanica, dekoraterka, delavka, demonstratorka, detektivka, dežnikarica, direktorica, dirigentka, dostavljalca, dreserka, družabnica, duhovnica, ekonomistka, ekonomka, farmacevtka, filozofinja, fizioterapevtka, fotografinja/fotografka, fotoreporterka, frizerka, garderoberka, gasilka, geologinja, glasbenica, gostiteljica, graditeljica, grobarka, guvernerka, higiениčarka, hišnica, igralka, ilustratorka, informatorka, instrumentalistka, inšpektorica, inštruktorica, inženirka, izdelovalca, izposojevalca, izvajalka, izvedenka,*

⁷ *Slovar novejšega besedja slovenskega jezika* je sicer prvi uslovaril veliko poimenovanj za ženske osebe, med njimi tudi za poklice, a so vsa poimenovanja vključena v *SSKJ 2*.

izvršiteljica, jezikoslovka, kalkulantka, kapitanka, kemičarka, keramičarka, kipiarka, kletarica, ključarica/ključarka, klobučarka, knjigovezka, knjigovodkinja, knjižničarka, komentatorica, komercialistka, kontrolorka, kopistka, koreografinja/koreografka, korespondentka, kostumografinja/kostumografka, kozmetičarka, kritičarka, krmarica, krojačica, krošnjarka, krznarka, kuharica, kurirka, laborantka, lekarnarica/lekarnarka, lektorica, likalka, lončarica, lovica/lovka, manekenka, manikerka, manipulantka, maserka, maskerka, matematičarka, mešalka, meteorologinja, ministrica, misijonarka, mlekarka, modelarka, modelka, mojstrica/mojstrovka, montažerka, nabiralka, načelnica, nadzornica, napovedovalka, natakarka, navijalka, negovalka, novinarka, oblikovalka, ocenjevalka, odpravnica, odvetnica, opazovalka, operaterka, organizatorica/organizatorica, oskrbnica, oskrbovalka, paznica, pedikerka, pekovka, perutninarka, pesnica, pevka, pilotka, pisateljica, planšarica, plesalka, pletilja/pletilka, pobiralka, pogrebica, policistka, polnilka, pometačica, pomočnica, poslanka, poslovodkinja, posrednica, posredovalka, povezovalka, potnica, pralka, pravica, predavateljica, predsednica, predstojnica, premierka, preparatorica, prevajalka, prodajalka, psihologinja, radiotelegrafistka, ravnateljica, raziskovalka, razkuževalka, raznašalka, recenzentka, receptorka, redaktorica, rediteljica, referentka, rejnica, reševalka, režiserka, ribička, risarka, rokavičarka, scenaristka, scenografka, sekretarka, sestavljalnica, skladateljica, skladiščnica, skrbnica, slaščičarka, slikarica/slikarka, snovalka, sobarica, sociologinja, sodelavka, sodnica, solistka, specialistka, spremljevalka, sprevodnica, stenodaktilografka, stenografinja/stenografka, strelka, strežnica, strojepiska, strokovnjakinja, svētnica, svetovalka, šivalnica, športnica, tajnica, tapetnica, tehničarka, telefonistka, teleprinteristka, terapevtka, tiskarka, tkalka, točajka, tolmačica/tolmačka, tožilnica, trenerka, trgovka, učiteljica, umetnica, upraviteljica, upravljalnica, upravnica, uradnica, urarka, urednica, urejevalka, usmerjevalka, ustvarjalnica, vaditeljica, valjalnica, varilnica, vedeževalka, veleposlanica, veterinarica, vezilnica, voditeljica, vodnica, vojakinja, voznica, vratarica/vratarka, vrtnarica, vzdrževalnica, vzgojiteljica, zakonodajalnica, založnica, zastopnica, zbiralka, zdravnicarica, zelenjavarica, zgodovinarica/zgodovinarica, zidarka, zobozdravnicarica). Prav vsa poimenovanja so zabeležena tudi v SSKJ 2.

Za 204 od skupnih 553 (37 %) poklicev je bilo v SSKJ 1 navedeno zgolj moškospolsko poimenovanje (to so *alpinec, aktuar, akviziter, ambasador, analitik, animator, anketar, antikvar, antropolog, apreter, aranžer, astrolog, astronom, ataše, avtoelektričar, avtoličar, avtomehanik, avtoprevoznik, balanser, bančnik, bankir, barvar, belivec, bibličar, brusilec, carinik, cenilec, cestinar, cineast, častnik, čevljar, člankar, čolnar, črkoslikar, davkar, deklarant, dezinsektor, dimnikar, dokumentalist, draguljar, dramatik, dražbar, drevesničar, ekolog, ekspert, elektroinštalater, elektromehanik, elektromonter, energetik, finančnik, finomehanik, fizik, galanterist, genetik, geodet, geofizik, gojitelj, govedorejec, gozdar, gradbinec, graver, hidravlik, hmeljar, homeopat, iluzionist, informatik, inkasant, inštalater, izolater, izterjevalec, jurišnik, kalivec, kalupar, kancler, karikaturist, kartograf, kinooperater, klepar, ključavničar, kmetovalec, knjigotiskar, komik, konjerejec, konservator, konstruktor, konzul, koordinator, korektor, korepetitor, kovač, kretničar, kriminalist, krojilec, krupje, lasuljar, ličar, loščilec, major, manager, maslar, mazalec, mehanik, menjalec, mesar, mizar, moderator, monter,*

mornar, motorist, načrtovalec, nastavljaivec, navigator, normirec, nosač, notar, obdelovalec, obhodnik, oglar, oljar, opremljevalec, optik, orodjar, ostrilec, ovčerejec, označevalec, plakater, podčastnik, polagalec, polirec, politolog, poljedelec, posojevalec, potapljač, poustvarjalec, prašičerejec, pravobranilec, predelovalec, predilec, pregledovalec, preiskovalec, premikač, primarij, pripravljavec, prodekan, producent, programer, projektant, prokurist, prorektor, računalnikar, razvijalec, razvrščevalec, rejec, rektor, restavrator, retušer, revizor, rezalec, rezkalec, ribogojec, rudar, sadjar, sedlar, sekač, serviser, signalist, sirar, sladoledar, slikopleskar, smetar, snemalec, sprejemalec, statistik, stavec, steklar, stilist, stotnik, strugar, svečar, špediter, talivec, tehnolog, testeninar, tlakovalec, uglasčevalec, urbanist, usnjar, varnostnik, vicekonzul, videotehnik, vinar, vinogradnik, vodar, vódnik, vremenar, vrvar, zastekljevalec, zlatar, zobar, zoolog, zootehnik, zvonar, železokrivec, živinorejec).

Za razliko od *SSKJ 1* ženskospolska poimenovanja k prav tem poklicem moškega spola za vse 204 poklice navaja *SP*, ki je v primerjavi s *SSKJ 1* novejši vir (alpinka, aktuarka, akviziterka, ambasadorica, analitičarka, animatorica, anketa-rica, antikvarica, antropologinja, apreterka, aranžerka, astrologinja, astronomica, atašejska, avtoelektrikarica, avtoličarka, avtomehaničarka, avtoprevoznica, balanserica, bančnica, bankirica, barvarica, belivka, bibličistka, brusilka, carinica, cenilka, cestninarica, cineastinja, častnica, čevljarica, člankarica, črkoslikarica, čolnarka, davkarica, deklarantka, dezinsektorica, dimnikarica, dokumentalistka, draguljarica, dramatičarka, dražbarica, drevesničarka, ekologinja, ekspertinja, elektroinštalaterica, elektromehaničarka, elektromonterica, energetičarka, finančnica, finomehaničarka, fizičarka, galanteristka, genetičarka, geodetinja, geofizičarka, gojiteljica, govedorejka, gozdarka, gradbinka, graverica, hidravličarka, hmeljarka, homeopatinja, iluzionistka, informatičarka, inkasantka, inštalaterica, izolaterica, izterjevalka, jurišnica, kalivka, kaluparka, kanclerica/kanclerica, karikaturnistka, kartografinja, kinooperaterica, kleparica, ključavničarka, kmetovalka, knjigotiskarica, komičarka, konjerejska, konservatorica, konstruktorica, konzulka, koordinatorica, korektorica, korepetitorica, kovačica, kovinarica, kretničarka, kriminalistka, krojilka, krupjejska, lasuljarica, ličarka, loščilka, majorka, menedžerica, maslarica, mazalka, mehanikarica/mehaničarka, menjalka, mesarka, mizarka, moderatorica, monterica, mornarica, motoristka, načrtovalka, nastavljavka, navigatorica, normirka, nosačica, notarka, obdelovalka, obhodnica, oglarka, oljarka, opremljevalka, optičarka, orodjarka, ostrilka, ovčerejska, označevalka, plakaterica, podčastnica, polagalka, polirka, politologinja, poljedelka, posojevalka, potapljačica, poustvarjalica, prašičerejska, pravobranilka, predelovalka, predilka, pregledovalka, preiskovalka, premikačica, primarijka, pripravjalica, prodekanka, producentka, programerica, projektantka, prokuristka, prorektorica, računalničarka, razvijalka, razvrščevalka, rejka, rektorica, restavratorica, retušerica, revizorka, rezalka, rezkalka, ribogojka, rudarka, sadjarka, sedlarka, sekačka, serviserica, signalistka, sirarka, sladoledarica/sladoledarka, slikopleskarica, smetarka, snemalka, sprejemalka, statističarka, stavka, steklarica, stilistka, stotnica, strugarica, svečarka, špediterica, talivka, tehnologinja, testeninarica, tlakovalka, uglasčevalka, urbanistka, usnjarka, varnostnica, vicekonzulka, videotehnica, vinarka,

vinogradnica, vodarka, vódnica, vremenarka, vrvarka, zastekljevalka, zlatarka, zobarka, zoologinja, zootehnica, zvonarka, železokrivka, živinorejka).

Nekaj teh poimenovanj (57 primerov oz. 10,3 % od skupno 553 poimenovanj) pa ponuja tudi SSKJ 2, to so *ambasadorka, analitičarka, animatorka, anketarica, antropologinja, aranžerka, astrologinja, astronautka, atašejka, bančnica, bankirka, cenilka, častnica, davkarica, ekologinja, ekspertinja, finančnica, fizičarka, homeopatinja, kanclerka, kmetovalka, komičarka, konservatorica, konzulka, koordinatorica, korektorica, korepetitorica, kriminalistka, krupjeja, majorka, moderatorica, motoristka, načrtovalka, notarka, opremiljevalka, politologinja, potapljačica, pravobranilka, pregledovalka, preiskovalka, primarijka, prodekanica, producentka, projektantka, prokuristka, prorektorica, računalničarka, rektorica, restavratorka, revizorka, snemalka, sprejemalka, stotnica, tehnologinja, varnostnica, vinogradnica in vremenarka.*

Vsa navedena ženskospolska poimenovanja poklicev (za 257 tistih, ki so v SSKJ 1 navedena kot samostojna gesla, in za 204 tiste, za katere SSKJ 1 navaja zgolj obliko za moški spol, a so zanje ženskospolske oblike zabeležene že v SP) pa najdemo tudi v korpusu *Gigafida 2.0*.⁸

Za 30 primerov (ali 5,5 % od vseh 553 primerov) ne v SSKJ 1 in tudi ne v SP ni poklicnega feminativa, navedena je zgolj moškospolska oblika (*betoner, dietetik, emajler, fasader, general, jermenar, kamnolomec, kamnosek, krovce, livar, miner/minerec, mlinar, parketar, pirotehnik, pleskar, policaj, puškar, solinar, steklobrusilec, steklopihalec, sušilničar, svetilničar, šolnik, štukater, teracer, tesar, vulkanizer, zakovičar, žarilec, žičar*), zato pa jih nekaj najdemo v SSKJ 2 (*dietetičarka, generalica, policajka in šolnica*). Ženskospolske oblike za teh 30 primerov so navedene na *Statističnem uradu RS*, vendar jih 14 od 30 (53 %) ne najdemo niti v korpusu *Gigafida 2.0* (*betonerka, emajlerka, fasaderka, jermenarka, parketarka, pirotehnica, puškarka, sušilničarka, svetilničarka, štukaterka, teracerka, zakovičarka, žarilka, žičarka*). Deset poklicev od 30 (33 %) pa je z zelo nizkim številom konkordanc, tj. pet ali manj, v omenjenem korpusu mogoče zaslediti (*kamnolomka, kamnosekinja, krovka, livarka, minerka, pleskarka, steklobrusilka, steklopihalka, tesarka, vulkanizerka*). Preostalih šest poklicnih feminativov od 30 (20 %) je v korpusu zastopanih s 25 ali več konkordancami (*dietetičarka, generalica/generalica, mlinarica, policajka, solinarica, šolnica*). Opažamo, da gre v večini primerov (izjemi sta *generalica* in *šolnica*) za poklice, za katere je po *Statističnem uradu RS* potrebno znanje na 2. ravni.⁹ Ti poklici uporabljajo posebna znanja in veščine

⁸ Do podatkov smo dostopali julija 2020.

⁹ *Statistični urad RS* (<https://www.stat.si/Skp/Docs/TabelaRavniZnanjaSKP08.pdf>, zadnji dostop: 11. 7. 2020) pri kratkem opisu glavnih skupin poklicev izpostavlja štiri ravni znanja: 1. raven znanja: potrebna je fizična moč in/ali vzdržljivost, gre za opravljanje enostavnih in rutinskih fizičnih ali ročnih opravil, ki lahko zahtevajo uporabo ročnega orodja; delavec mora imeti izpolnjeno osnovnošolsko obveznost (npr. *čistilci, kuhinjski pomočniki* ...); 2. raven znanja: potrebna je sposobnost branja informacij, kot so varnostna opozorila, sestavljanje pisnih poročil o opravljenem delu in pravilno izvajanje enostavnih aritmetičnih izračunov; za mnogo poklicev na tej ravni znanja se zahtevajo višja bralna in numerična pismenost in dobre sporazumevalne spretnosti, tudi ročne spretnosti (*mehaniki, serviserji, uradniki* ...); pričakujejo se končani 2- do 4-letni programi srednješolskega izobraževanja; 3. raven znanja: potrebni so visoka raven bralne in matematične pismenosti ter dobre medosebne

na področju gradnje in vzdrževanja zgradb, oblikujejo kovine, postavljajo kovinske konstrukcije, nastavljajo strojna orodja ali izdelujejo, montirajo, vzdržujejo in popravljajo stroje, opremo ali orodja, opravljajo tiskarska dela, izdelujejo ali predelujejo živila, tekstilne, lesene, kovinske in druge izdelke, vključno z rokodelskimi izdelki. Delo opravljajo ročno oz. z ročnim ali katerim drugim orodjem, ki je namenjeno za zmanjšanje fizičnega napora in za določena dela potrebnege časa ter za izboljšanje kakovosti izdelkov. Opravila zahtevajo poznavanje vseh stopenj proizvodnega procesa, uporabljenih materialov in orodij ter lastnosti in namena končnega izdelka (spletni vir).¹⁰

40 poklicev od skupno 553 (7 %) je bilo navedenih zgolj v *Standardni klasifikaciji poklicev, SSKJ 1* in *SP* pa nista navajala ne moško- in ne ženskospolske oblike (*anatomist – anatomistka, avdiolog – avdiologinja, avtomatik – avtomatičarka, balzamer – balzamerka, biomehanik – biomehaničarka, biometrik – biometričarka, bižuterist – bižuteristka, črevar – črevarka, deratizator – deratizatorica, ekonometrik – ekonometričarka, elektronadzornik – elektronadzornica, embaler – embalerka, fonotekar – fonotekarka, fotogrametrik – fotogrametričarka, fotografer – fotograferka, geovrtalec – geovrtalka, impregnator – impregnatorica, jedkalec – jedkalka, koder – koderka, kozjerejec – kozjerejka, obzidovalec – obzidovalka, odčitovalec – odčitovalka, odpremljevalec – odpremljevalka, ofsettiskar – ofsettiskarka, optometrist¹¹ – optometristka, plemenitilec – plemenitilka, pnevmatik – pnevmatičarka, povečevalec – povečevalka, sitotiskar – sitotiskarka, solopevec – solopevka, sovoditelj – sovoditeljica, spajalec – spajalka, supermodel – supermodelka, tapiserist – tapiseristka, telefaksist – telefaksistka, vbrizgovalec – vbrizgovalka, videokontrolor – videokontrolorka, vodogradbenik – vodogradbenica, vpenjalec – vpenjalka, zmanjševalec – zmanjševalka). Med navedenimi pa sta v *SSKJ 2* že zabeleženi *sovoditeljica* in *supermodelka*, seveda z ustreznima moškospolskima vzporednicama *sovoditelj* in *supermodel*, od zgolj moškospolskih pa *zmanjševalec*. Pojavljanje vseh oblik, tako moško- kot ženskospolske, smo preverili po *Gigafidi 2.0*. Ugotovili smo, da navaja deset ženskospolskih poimenovanj od 40 (25 %) za te poklice¹² (*deratizatorica* (1), *kozjerejka* (1), *povečevalka* (4), *sitotiskarka* (2), *solopevka* (45), *sovoditeljica* (487), *spajalka* (1), *supermodelka* (34), *tapiseristka* (3)). Za nekatera poimenovanja pa korpus ni izkazal niti moškospolske oblike (*fonotekar, fotogrametrik, geovrtalec, koder,**

sporazumevalne spretnosti, končani višješolski oz. višješolski strokovni programi ter visokošolski strokovni programi (*borzni posredniki, poslovne sekretarke* ...); 4. raven znanja: potrebne so razširjena raven bralne in matematične pismenosti, včasih na zelo visoki ravni, ter odlične medosebne sporazumevalne spretnosti; to znanje običajno vključuje sposobnost razumevanja kompleksnih pisnih gradiv in sposobnost sporočanja (podajanja) kompleksnih zamisli v medijih; za opravljanje dela kandidati potrebujejo končane visokošolske univerzitetne dodiplomske in podiplomske programe (*arhitekti, učitelji, zdravniki* ...).

¹⁰ *Opredelitev štirih ravni znanja*, <https://www.stat.si/Skp/Docs/TabelaRavniZnanjaSKP08.pdf> (zadnji dostop: 11. 7. 2020).

¹¹ Moškospolsko poimenovanje *optometrist* v pomenu 'strokovnjak za merjenje dioptrije in predpisovanje očesnih pripomočkov' najdemo v *Sprotnem slovarju slovenskega jezika*, a brez ženskospolske vzporednice.

¹² V oklepaju pri posameznem primeru navajamo število konkordanc po *Gigafidi 2.0*.

obzidovalec, odpremljevalec, telefaksist). Po Statističnem uradu RS so za vse te poklice potrebne zelo različne ravni znanja: 1. raven z opravljanjem enostavnih in rutinskih fizičnih ali ročnih opravil (npr. *ročni embaler*), 2. raven z upravljanjem strojev in elektronske opreme, upravljanjem vozil, vzdrževanjem in popraviljanjem električne in mehanske opreme, uporabo, naročanjem in shranjevanjem informacij (*balzamer, bižuterist, kozjerejec, pnevmatik ...*), 4. raven, kjer opravljanje nalog zahteva reševanje kompleksnih problemov, kreativnost in sprejemanje odločitev na podlagi obsežne količine teoretičnega in faktografskega znanja s specializiranega področja (*anatomist, fotogrametrik, optometrist ...*).

Zasledili smo tudi primere, ko je zgolj moškospolsko poimenovanje bilo navedeno v *SSKJ 1* in *SSKJ 2*, v *SP* pa tega poklica ni bilo mogoče zaslediti niti za moški spol; takih besed je bilo pet od vseh 553 (1 %): *biofizik, biokemik, jedrar, kartonažer, kemigraf*. Vsi trije korpusi so izkazali rabo moško- in ženskospolskih oblik: *biofizik – biofizičarka* in *biokemik – biokemičarka*; za poklice *jedrar, kartonažer* in *kemigraf* pa zgolj rabo moškospolskega poimenovanja. 12 besed od vseh 553 (2 %) je bilo zabeleženih v *SP*, ne pa tudi v *SSKJ 1* (moško- in ženskospolsko poimenovanje: *akupunkturist – akupunkturistka, arhivist – arhivistka, filigranist – filigranistka, kiropraktik – kiropraktičarka, naturščik – naturščica, obramboslovec – obramboslovka, povrtninar – povrtninarka, videotekar – videotekarka, vizažist – vizažistka, vnašalec – vnašalka, zastavljalninar – zastavljalninarica, zdravitelj – zdraviteljica*). V korpusih najdemo vse navedene oblike, in to za oba spola, pa tudi *SSKJ 2* že ponuja nekaj moško- in ženskospolskih (*naturščica, obramboslovka, vizažistka, vnašalka, zdraviteljica*) ter samo moškospolske: *akupunkturist, arhivist, kiropraktik, povrtninar*. Za štiri besede od vseh 553 (0,7 %) *SSKJ 1* navaja zgolj ženskospolsko obliko: *modistinja/modistka, pometalka, prostitutka, servirka* (v *SP servirec* in *servirka*, v *SSKJ 2* pa tudi že *pometalec* in *prostitut*). Ugotavljamo, da vsi trije korpusi navajajo tudi moškospolske oblike, vendar z zelo majhnim številom konkordanc (največ po *Gigafidi 2.0 modist* in *prostitut* – 24 oz. 222 konkordanc).

Novější jezikoslovni viri (že *SP* in *SSKJ 2*, še bolj pa korpus *Gigafida 2.0*) po pričakovanjih beležijo več poklicnih feminativov kot starejši (*SSKJ 1*); zgolj ženskospolska poimenovanja poklicev so v manjšini (1 % od vseh zajetih v raziskavo).

4 Spremembe v slovarskem prikazu feminativov

Pri zapisu ženskospolskih poimenovanj v *SSKJ 1*, *SSKJ 2* in *SP* smo opazili različno pomenje. V starejših virih je bilo mogoče zaznati izraženo družbeno hierarhizacijo; *SSKJ 1* je namreč za 13 (2,3 %) od 553 primerov navajal zgolj pomen zakonske žene, ne pa poklicne dejavnosti, kot jo za veliko poimenovanj poznamo danes, npr. *bankirka, čevljarica/čevljarka, davkarica, dimnikarica, generalka/generalka* (v pomenu 'zakonska žena' tudi v *SP*), *gozdarica* (tudi *SP*), *kovačica, majorka, mesarica* (tudi *SP*), *mlinarica* (tudi *SP*), *načelnica, notarka, stotnica*. V pomenu 'žena koga' so prav vse navedene besede v *SSKJ 1* in *SSKJ 2* označene s kvalifikatorjem zastar(elo) ali star(insko). Vsa ženskospolska poimenovanja vojaških poklicev *NSL* navaja z osnovno pomensko usmeritvijo *čin* (*generalka/generalka, majorka, stotnica*); nekateri feminativi tudi v *SSKJ 2* ne označujejo zgolj žene, ampak ob tem

še opravljanje dejavnosti oz. poklica (*bankirka, davkarica, generalica/generalka, majorka, načelnica, notarka, stotnica*). Vsa poimenovanja pa najdemo na seznamu poklicev na spletni strani *Statističnega urada RS*, torej gre za pomen 'poklic' in ne '(zakonska) žena'.¹³

Šest primerov od skupno 553 (*guvernerka, kapitanka, lekarnarica/lekarnarka, ministrica, sodnica, svetnica*) je v *SSKJ 1* in *SSKJ 2*¹⁴ navedenih kot poklic in (zakonska) žena, torej v obeh pomenih, vendar je pomen 'žena' zaznamovan s kvalifikatorjem star(insko). Število poimenovanj, označujočih zgolj zakonsko ženo, se je v sodobnem slovenskem jeziku zmanjšalo oz. jih že *SSKJ 1* označuje kot zastarele.

Uporabili in preverili smo tudi spletni rastoči *Slovar slovenskega knjižnega jezika* (dalje *SSKJ 3*, spletni vir)¹⁵ in opazili zgolj eno novo ženskospolsko poimenovanje poklica, ki ga v virih, vključenih v raziskavo, nismo zasledili, to je *alergologinja*. Nekatera že v drugih virih zabeležena poimenovanja pa v *SSKJ 3* nastopajo z drugačnimi pomenskimi razlagami, denimo: *hišnica* 'ženska, ki se poklicno ukvarja z manjšimi vzdrževalnimi deli, opravili in skrbi za urejenost stavbe in njene okolice' (v *SSKJ 2* 'ženska, ki opravlja manjša oskrbniška dela v večstanovanjski hiši' in 'hišnikova žena'); *cvetličarka* 'ženska, ki se poklicno ukvarja s prodajo, vzgojo okrasnih rastlin in njihovo uporabo v šopkih, okrasitvah' (v *SSKJ 2* 'ženska, ki goji cvetlice ali jih prodaja'); *čistilka* 1. 'ženska, ki se poklicno ukvarja s čiščenjem', 1.1 'ženska, ki čisti' (*SSKJ 2*: 'ženska, ki se poklicno ukvarja s čiščenjem'); *čembalistka* 'ženska, ki igra čembalo, navadno kot poklicna glasbenica' (po *SSKJ 2* 'ženska, ki igra čembalo'); podobno *oboistka*

¹³ V *SSKJ 1* je sicer 75 leksemov s pomenom 'zakonska žena'. Taka poimenovanja oz. pomeni so označeni na naslednje načine: 1. s časovno-frekvenčnim kvalifikatorjem starinsko, npr. *starešinka, stotnica, svetnica* ...; 2. s časovno-frekvenčnim kvalifikatorjem zastarelo (*sodnica, sodnikovka, generalka* ...); 3. s časovno-frekvenčnim kvalifikatorjem redko (*prestolonaslednica, cerkovnica, doževka*); 4. s kvalifikatorskim pojasnilom: *vojvodinja* v nekaterih deželah, *šahinja* zlasti v iranskem okolju, nekdanj; 5. brez časovnega kvalifikatorja: *viničarka, graščakinja, grofinja* ... Analiza *SNB* je pokazala, da je med temi poimenovanji veliko neosemantemov s spremembo pomena 'zakonska žena' v 'ženska, ki opravlja določen poklic ali je nosilka čina', npr. *notarka, bankirka, majorka*. V *SSKJ 2* so ti pomeni navedeni kot prvi (Štumberger 2019: 207).

¹⁴ O spremembah v *SSKJ 1*, *SNB* in *SSKJ 2* v zvezi s feminativi več v prispevku *Politična korektnost in slovaropisje* (Kern 2015: 148). Avtor opaža, da so v *SSKJ 1* poimenovanja za ženske osebe navadno razložena s sklicevalno razlago 'ženska oblika od', tudi če gre za tvorjenke iz vzporedne podstave, npr. *igralec – igralka*. Ob tem pa so razlage maskulinativov v *SSKJ 1* (kolikor so sploh aktualni) samostojne, neodvisne od podstave iz samostalniškega poimenovanja za ženske: *gospodinjec* 'moški, ki opravlja ali vodi domača, hišna dela'. *SNB* v tem pogledu naredi korak naprej, saj so pri poimenovanjih za ženske osebe razlage samostojne, nesklicevalne, npr. *golfistka* 'igralka golfa'; *dekanja* 'predstojnica fakultete'. Enako je tudi v *SSKJ 2*, npr.: *abonentka* 'ženska, ki se vnaprej naroči na kaj'; *inženirka* 'strokovnjakinja za tehniko z visoko izobrazbo'. Podobno opaža tudi Ledinek (2019: 192–199) in zaključuje, da obravnava spola kot družbene danosti v slovarju postaja vse bolj zahtevna, saj živimo v svetu, v katerem se družbeni odnosi vedno hitreje spreminjajo, slovarski priločniki pa morajo preudarno odslikavati pojmovni svet jezika.

¹⁵ *Slovar slovenskega knjižnega jezika*. Vir: <https://fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=201&View=1&Query=%2A>.

‘ženska, ki igra oboo, navadno kot poklicna glasbenica’ (v *SSKJ 2* samo ‘ženska, ki igra oboo’).

5 Ženskospolska poimenovanja za poklice v razpisih za delo

Ženske bi morale imeti zagotovljene enake možnosti in obravnavo kot moški pri zaposlovanju, usposabljanju, napredovanju, prekvalifikaciji, izobraževanju, zaslužku, odsotnostih z dela, delovnem času in odpovedi pogodbe o zaposlitvi. Delodajalec tako ne bi smel razpisati nobenega prostega delovnega mesta samo za en spol, razen če je določen spol pogoj za opravljanje dela (Mežnar 2009: 669–670). Poraja se vprašanje, ali se bo na razpis za delovno mesto *vodovodarja* odzvala ženska oz. ali bo razpis za delovno mesto *čistilke* pritegnil moškega.¹⁶ Uporaba obeh oblik bi nakazala, da se za razpisano delovno mesto lahko potegujeta oba. Preverili smo, kako se konkretne rešitve udejanjajo danes. Zanimala nas je raba ženskospolskih poimenovanj za poklice v razpisih, objavljenih na spletni strani *Zavoda RS za zaposlovanje* (spletni vir).¹⁷ Do razpisov smo dostopali 18. maja 2012 (1317 razpisov), 5. julija 2017 (2692 razpisov) in 11. oktobra 2019 (3080 razpisov), saj smo želeli opazovati morebitne spremembe v sicer krajšem časovnem obdobju.

Vsak razpis je sestavljen iz naziva delovnega mesta, imena delodajalca, datuma objave, kraja upravne enote delovnega mesta in podatka o objavi na več uradih. Vsebino razpisa lahko odpremo s klikom na naziv delovnega mesta in preberemo podrobnosti. Zasedili smo naslednje tipe razpisov, ki jih ilustriramo s sliko za vsakega od njih s primeri razpisov v novembru 2019:

NAZIV DEL. MESTA	DELODAJALEC	DATUM OBJAVE	UPR. ENOTA DEL. MESTA	OBJAVA NA VEČ URADIH
PROFESOR MATEMATIKE - M/Ž	OSNOVNA ŠOLA PRESERJE PRI RADOMLJAH	05.11.2019	DOMŽALE	
PROFESOR RAZREDNEGA POUKA - M/Ž	OSNOVNA ŠOLA IVANKOVCI	28.10.2019	ORMOŽ	

Slika 1: Zapisana moška oblika in dodatek M/Ž

¹⁶ Problem je že v 90. letih prejšnjega stoletja zaznala Kanjuo Mrčela (1992: 77–87), ki je iskala razloge, zakaj je število žensk na vodilnih položajih v primerjavi z moškimi manjše, čeprav je očitno, da imajo ženske vse potrebne formalne pogoje za vertikalno poklicno mobilnost. Razloge za to vidi v kulturnih obrazcih in prevladujočih vrednotah v družbi, v družbeno sprejemljivih pričakovanjih do moških in žensk, v različnih socialnih kontekstih življenja moških in žensk. Meni, da problematika ni specifično slovenska, marveč kar globalna, poleg tega je neodvisna od politične ali ekonomske ureditve družbe. Ugotavlja, da so za moške rezervirane vloge, ki izražajo dinamičnost, ambicioznost, iniciativnost, agresivnost, moč, samozavest, ženske pa naj bi imele vloge, v katerih so prisotne čustvenost, nežnost, odvisnost, kooperativnost, pasivnost. Njihove vloge so vezane na otroke, dom in družino, s čimer so potisnjene v zasebno sfero, dostop do javne sfere in uveljavljanje v njej pa sta jim otežena. Če ženska izstopi iz zasebne sfere, po navadi opravlja dela, ki so nadaljevanje domačih opravil (skrb za druge – šolstvo, zdravstvo ...).

¹⁷ *Zavod RS za zaposlovanje*. Vir: https://www.ess.gov.si/iskalci_zaposlitve/prosta_delovna_mesta (pridobljeno 18. 5. 2012, 5. 7. 2017 in 11. 10. 2019).

NAZIV DEL. MESTA	DELODAJALEC	DATUM OBJAVE	UPR. ENOTA DEL. MESTA	OBJAVA NA VEČ URADIH
ČISTILKA - M/Ž	CENTER ZA VARSTVO IN DELO GOLOVEC	06.11.2019	CELJE	

Slika 2: Zapisana ženska oblika in dodatek M/Ž

NAZIV DEL. MESTA	DELODAJALEC	DATUM OBJAVE	UPR. ENOTA DEL. MESTA	OBJAVA NA VEČ URADIH
ČISTILKA/ČISTILEC - M/Ž	R-GRAD-MONT, gradbene storitve, d.o.o.	29.10.2019	CELJE	

Slika 3: Zapisana ženska in moška oblika in dodatek M/Ž

NAZIV DEL. MESTA	DELODAJALEC	DATUM OBJAVE	UPR. ENOTA DEL. MESTA	OBJAVA NA VEČ URADIH
ASISTENT-KA V KOMERCIJALI ADMINISTRACIJI - M/Ž	ATRIUM-NOVI INTERIERI, PODJETJE ZA PROIZVODNJO, STORITVE IN TRGOVINO D.O.O.	08.11.2019	LJUTOMER	

Slika 4: Zapisana moška in morfemsko izražena ženska oblika in dodatek M/Ž

GOSPODINJEC II NA POŠT TRNOVO J032906 - M/Ž	OSNOVNA ŠOLA SOLKAN	07.11.2019	NOVA GORICA	
GOSPODINJEC IV - LOKACIJA DELA JE NA ČSOD, OE KRANJSKA GORA, KRANJSKA GORA - M/Ž	CENTER ŠOLSkih IN OBŠOLSkih DEJAVNOSTI	08.11.2019	JESENICE	

Slika 5: Zapisana moška oblika in dodatek M/Ž

NAZIV DEL. MESTA	DELODAJALEC	DATUM OBJAVE	UPR. ENOTA DEL. MESTA	OBJAVA NA VEČ URADIH
DIPL. MEDICINSKA SESTRA V NEGOVALNI ENOTI (E-037021), KIRURŠKA KLINIKA - M/Ž	UNIVERZITETNI KLINIČNI CENTER LJUBLJANA	08.11.2019	LJUBLJANA	

Slika 6: Zapisana ženska oblika, ki ni istopodstavna moški (diplomirani zdravstvenik), in dodatek M/Ž

6 Interpretacija podatkov iz zajetih razpisov

V vseh razpisih z 18. maja 2012 je v nazivu oznaka, da je delovno mesto namenjeno tako moškim kot ženskam (M/Ž). Vsi oglasi tega dne so bili pregledani, da bi ugotovili, kolikokrat je navedeno tudi ženskospolsko poimenovanje poklica ali celo zgolj ženskospolsko. Ugotovili smo, da 1144 (87 %) od 1317 oglasov navaja zgolj poimenovanje poklica za moški spol, pri čemer je pri 53 (4 %) oglasih šlo za poklic *vodja*, pri katerem menimo, da ženskospolska oblika *vodkinja* še ni

uveljavljena (štiri konkordance po *Gigafidi 2.0*, medtem ko je ne beleži noben jezikovni priručnik), se pa njena raba ob računovodkinji, poslovodkinji ipd. zdi smiselna.¹⁸ Med preostalimi razpisi jih je 75 (6 % vseh oglasov) vsebovalo zgolj ženskospolsko poimenovanje (*administratorica, administrativna delavka, čistilka, kozmetičarka, kuharica, kuhinjska pomočnica, likarica – konfekcionarka, medicinska sestra, natararica, poslovalka, poslovna asistentka, prodajalka, servirka, snažilka, sobarica/čistilka, socialna oskrbovalka, svetovalka za zlato, šivilja, tajnica*). V 14 (1,06 %) oglasih je bilo ženskospolsko poimenovanje poklica nakazano z obrazilom *-ka*, navadno za poševnico (npr. *aranžer/ka, čistilec/ka, gozdar/ka, instalater/ka, kovinar/ka, monter/ka, plesalec/ka, pomivalec/ka, prodajalec/ka, receptor/ka, socialni/a oskrbovalec/ka, vrtnar/ka, upravljalec/ka – vzdrževalec/ka na liniji, zavarovalni kandidat(ka)*), v 11 (0,8 %) s priponskim obrazilom *-ica*, pogosto za poševnico (npr. *kuhar/ica, natarar/ica, učitelj/-ica kitare, učitelj/-ica kontrabasa, zavarovalni zastopnik(ica)*) in v enem z obrazilom *-inja* (*tehnolog/-inja*).¹⁹ V 19 primerih (1,44 % vseh oglasov) sta bili navedeni obe obliki, torej moško- in ženskospolska: *administrator/administratorica, čistilec/čistilka, komercialist/komercialistka, kuhar/kuharica, muzejski vodnik/vodnica, natarar/natararica, poslovni sekretar/poslovna sekretarka, poslovodja/poslovodkinja, pralci/pralke vozil, prodajalec/prodajalka, ravnatelj/ravnateljica*. Sklenemo lahko, da prevladujejo zgolj moškospolske navedbe poklicev; enakovredna raba žensko- in moškospolskega poimenovanja ne dosega niti 2 % vseh primerov.

Podobno smo opazili pri pregledu razpisov, objavljenih 5. julija 2017. Ponovno oznaka M/Ž pri vseh razpisih kaže na dostopnost posameznega delovnega mesta za ženske in moške. Kljub tej oznaki pa je pri enem razpisu bilo izrecno zapisano, da želijo zaposliti samo žensko (*natarar – ženske*), pri enem pa so želeli zaposliti izključno moškega (*električar – moški*). Moško- in ženskospolska oblika sta v celoti izpisani pri 33 primerih oz. 1,22 % (denimo *cvetličar/cvetličarka, čistilec/čistilka, delavci/delavke za ročno pakiranje, frizer/frizerka, kuhar/kuharica, natarar/natararica, osebna asistentka/asistent, pomožni delavec/delavka v gradbeništvu, poslovodja/poslovodkinja, prodajalec/prodajalka, vojak/vojakinja, učitelj/učiteljica strokovno teoretičnih predmetov, srednješolski učitelj/srednješolska učiteljica, voznik/voznica, vzgojitelj/vzgojiteljica*). Pri 22 primerih je šlo za poimenovanja s sestavino *vodja* (*računovodja, delovodja, gradbeni delovodja, samostojni računovodja, knjigovodja, izmenovodja, poslovodja, trgovski poslovodja, žerjavovodja*) ali samo *vodja* (38 primerov). Opažamo, da je pri 43 razpisih (1,6 %) ženskospolsko poimenovanje osebe zgolj nakazano s priponskim obrazilom: v 31 primerih z *-ica* (*kuhar-ica, natarar-ica, pomočnik-ica vzgojiteljice, vzgojitelj-ica, učitelj(ica), varnostnik-ica, visokošolski učitelj-ica*), pri 11 primerih s *-ka* (*čistilec/-ka, električar/-ka, prodajalec-ka, strokovni delavec/-ka*) in zgolj pri enem z *-inja* (*picopek-inja*).

¹⁸ Da se v slovenščini kaže potreba po ženski ustreznici k moškemu poimenovanju *vodja*, ugotavlja Weiss (2014: 163). Meni, da je glede na že uveljavljene oblike *računovodkinja, zborovodkinja* ipd. najustrežnejši izraz *vodkinja*, zavrača pa nekatere druge predloge, denimo *vodjinja* ali obliko *vodja* kar za oba spola. O tem je bilo govora tudi v *Jezikovni svetovalnici* (Dobrovoljc 2014).

¹⁹ Vsi primeri so zapisani tako, kot so bili navedeni na spletnih straneh Zavoda RS za zaposlovanje, torej vključno s pravopisnimi in drugimi napakami.

Zgolj ženskospolsko poimenovanje osebe pa smo zasledili pri 104 primerih (3,8 %), in to kljub oznaki M/Ž (2. učiteljica v 1. razredu, čistilka, snažilka, sobarica, strežnica, diplomirana medicinska sestra, medicinska sestra, srednja medicinska sestra, snažilka oz. gospodinja, socialna oskrbovalka, natakarica, gospodinja oskrbovalka, pomočnica vzgojiteljice, prodajalka, šivilja, učiteljica, varuhinja). Preostala poimenovanja so zgolj moškospolska (v 2450 razpisih, kar predstavlja 91 %), med njimi najdemo tudi šivilja in gospodinja.

Preglednica 1: Podatki iz sondiranih razpisov za delovna mesta

Sestavine oglasov	18. maj 2012 (1317 razpisov)	5. julij 2017 (2692 razpisov)	11. oktober 2019 (3080 razpisov)
Oznaka M/Ž	vsi razpisi	vsi razpisi	vsi razpisi
Moško- in ženskospolsko poimenovanje	19 razpisov (1,44 %)	33 razpisov (1,22 %)	36 razpisov (1,2 %)
Samo moškospolsko poimenovanje (sicer ob M/Ž)	1144 razpisov (87 %)	2450 razpisov (91 %)	2605 razpisov (85 %)
Samo ženskospolsko poimenovanje (sicer ob M/Ž)	75 razpisov (6 %)	104 razpisi (3,8 %)	273 razpisov (8 %)
Ženskospolsko poimenovanje, nakazano z obrazilom	14 razpisov s <i>-ka</i> 11 razpisov z <i>-ica</i> 1 razpis z <i>-inja</i>	31 razpisov z <i>-ica</i> 11 razpisov s <i>-ka</i> 1 razpis z <i>-inja</i>	4 razpisi s <i>-ca</i> 18 razpisov z <i>-ica</i> 12 razpisov s <i>-ka</i>
Poimenovanje velja za oba spola (npr. vodja)	53 razpisov (4 %)	60 razpisov (2 %)	132 razpisov (4,3 %)

Tudi pri razpisih z 11. 10. 2019 ni nič drugače; prav pri vseh je zapisana oznaka M/Ž, sicer pa je pri večini zabeleženo le moškospolsko poimenovanje (2605 primerov oz. 85 %). Obe obliki, moško- in ženskospolsko, vsebuje 36 razpisov (1,2 %): čistilec/čistilka, direktor/direktorica, farmacevt/farmaceutka, frizer – frizerka, komunikolog/komunikologinja, kuhar/kuharica, natakar/natakarica, pripravljalec/pripravljalka monter/monterka, prodajalec/prodajalka, referent/referentka v turističnih in potovalnih agencijah, socialni oskrbovalec/socialna oskrbovalka, učitelj/učiteljica, voznik – voznica, zdravstveni tehnik/srednja medicinska sestra. Pri zgolj sedmih razpisih od 36 je bilo na prvem mestu ženskospolsko poimenovanje (cvetličarka/cvetličar, natakarica/natakar, srednja medicinska sestra/srednji zdravstvenik, prodajalka/prodajalec, projektna sekretarka/projektni sekretar, servisna svetovalka/svetovalc). Pri 273 (8 %) razpisih je bila navedena samo ženskospolska oblika (čistilka, bolničarka negovalka, čistilka/pomožna delavka, gospodinja/oskrbovalka, medicinska sestra, negovalka, oskrbovalka, perica – šivilja, perica, pomožna delavka v gostinstvu, pralka/likalka, prodajalka, sobarica, sobarica/čistilka/pomočnica v kuhinji, socialna oskrbovalka, strežnica, šivilja, varuhinja; pri tem je pri 224 razpisih šlo za diplomirano/višjo/srednjo medicinsko sestro). 112 poimenovanj (3,6 %) je vsebovalo sestavino vodja (vodja, delovodja, knjigovodja, poslovodja, računovodja), v 20 primerih (0,6 %) je šlo za delovno mesto pismo-noše. Ženskospolsko poimenovanje osebe pa je nakazano s priponskim obrazilom *-ca* (štirje razpisi: pomočnik/*-ca* v kuhinji, strežnik/*ca*, voznik/*-ca* v mednarodnem

prometu), *-ica* (18 razpisov s poimenovanji *kuhar/-ica*, *natakar/-ica*, *učitelj/ica*) in *-ka* (pri 12 razpisih: *čistilec/-ka*, *monter/-ka*, *negovalec/ka*, *oskrbovalka/-ec*, *receptor/-ka*, *referent/ka* *priprave dela*, *prodajalec/ka*, *veterinar/ka* za male živali).

7 Obrazilni prikazi ženskospolskih poimenovanj v razpisih in pravopisna norma

Ko se razpisovalci odločajo za obliko razpisa, v katerem ob moški obliki nakažejo ženskospolsko le z izpisom spolsko razlikovalnega obrazila, ubirajo različne možnosti. Predstavili jih bomo glede na dva tvorbeni načina, tj. z dodajanjem oz. zamenjavo obrazila (Toporišič 1966: 98, Stramljič Breznik 1994/95: 289; Jež 1998: 225–226; Korošec 1998: 77–79; Toporišič 2000: 183, Markežič 2012: 131). Pri t. i. dodajalnem tipu moškospolskemu poimenovanju dodamo ženskospolsko obrazilo (*učitelj – učitelj/-ica*), pri zamenjevalnem pa moškospolsko obrazilo zamenjamo z ženskospolskim (*bor-ec – bor-ka*). Pri dodajalnem tipu so v razpisih naslednje različice:

- (a) žensko obrazilo za poševnico brez vezaja (*aranžer/ka*, *učitelj/ica*),
- (b) žensko obrazilo brez poševnice z vezajem (*receptor-ka*),
- (c) žensko obrazilo za poševnico in z vezajem (*učitelj/-ica*),
- (č) žensko obrazilo brez poševnice in obrazilo v oklepaju (*učitelj(ica)*).

Pri zamenjevalnem tipu, ki ga del jezikoslovcev interpretira kot vzporedno, nemodifikacijsko tvorbo (Vidovič Muha 1997: 71, 2011: 30) so se opažene možnosti zapisa ponovile, čeprav ženskega obrazila ni mogoče samo dodati kot v prvem tipu:

- (a) žensko obrazilo za poševnico brez vezaja (*upravljalca/ka*, *strežnik/ca*),
- (b) žensko obrazilo brez poševnice z vezajem (*varnostnik/-ica*, *voznik/-ca*),
- (c) žensko obrazilo za poševnico in z vezajem (*čistilec/-ka*, *pomočnik/-ca*),
- (č) žensko obrazilo brez poševnice in obrazilo v oklepaju (*zastopnik(ica)*).

Posebnost v tej skupini je prikaz, kot da gre za vokalno reducirano obrazilo *-ca*, v resnici pa tak zapis napotuje, da se pri branju mora upoštevati *-i-* iz moškega obrazila *-ik*, kar je seveda nesprejemljivo. Za to možnost se sicer zavzemajo *Smernice za spolno občutljivo raba jezika* (Šauperl idr. 2018: 11).

Tudi *Jezikovna svetovalnica* (Kern, Dobrovoljc 2017) opaža številne različice med možnimi krajšanji zapisa ženske oblike ob moški v obrazcih ali besedilih, kadar prihaja do pomanjkanja prostora in je treba posamezne oblike skrajšati, saj so v rabi različni načini zapisa:

- (a) z vezajem (*stanujoč-a*),
- (b) s poševnico (*zaposlen/a*),
- (c) z oklepajem (*rojen(a)*, *igralci(-ke)*),
- (č) z vezajem in poševnico (*avtor/-ica*, *učenec/-ka*),
- (d) s podčrtajem (*učiteljice_ji*).

Iz komentarja sledi, da je najpogostejša različica z vezajem. Prve štiri možnosti zapisa (a–č) predvidevajo obstoj moške ali ženske spolne identitete. V zadnjih nekaj letih se tako za vključitev tudi nebinarnih spolnih identitet med oblikama

za moški in ženski spol uporablja podčrtaj; njegova raba je omejena zgolj na pisno sporazumevanje.

8 Sklep

Prispevek prikazuje klasifikacijo ženskospolskih poimenovanj za poklice, povzeto po *Standardni klasifikaciji poklicev*. Pred objavo klasifikacije so bile sicer v slovenščini precejšnje vrzeli v ženskospolskih poimenovanjih poklicev, omenjena klasifikacija pa se je bistveno prilagodila sodobnemu stanju, saj za moškospolska poimenovanja poklicev navaja ženskospolske vzporednice. Zastopanost tovrstnih izrazov smo preverili v različnih jezikovnih virih – v obeh izdajah *Slovarja slovenskega knjižnega jezika*, v *Slovenskem pravopisu*, *Novejši slovenski leksiki* in korpusu *Gigafida 2.0*. Na podlagi opravljenega pregleda potrjujemo dvoje: a) v novejših jezikovnih virih je več poklicnih feminativov kot v starejših; b) zgolj ženskospolska poimenovanja za poklicne dejavnosti so v manjšini, a je pri tem pojavnost moškospolskih oblik prav tako pogojena s časovno zaporednostjo izida/objave jezikovnega vira. Kadar pa ženskospolskega poimenovanja ni mogoče najti v nobenem od navedenih virov, gre v večini primerov za poklice, za katere je po *Statističnem uradu RS* potrebno znanje na 2. ravni. Ti poklici uporabljajo posebna znanja in večine z različnih področij, delo se opravlja ročno ali z ročnim ali katerim drugim orodjem, opravila pa zahtevajo poznavanje vseh stopenj proizvodnega procesa, uporabljenih materialov in orodij ter lastnosti in namena končnega izdelka.

Ob številnih različicah med možnimi krajšanji zapisa ženske oblike ob moški in spremembah v slovarskem prikazu feminativov opažamo, da se, vsaj z jezikovnega vidika, stremi k ohranjanju enakopravnosti spolov na trgu delovne sile in ob delitvi dela. Uresničevanje le-tega v praksi smo preverjali v razpisih za delo, objavljenih na spletnih straneh Zavoda za zaposlovanje RS, v katerih prevladuje navajanje zgolj moškospolskega poimenovanja za poklic (sicer ob doslednem zapisu M/Ž, a nikoli Ž/M); enakovredna raba žensko- in moškospolskega poimenovanja ne dosega niti dveh odstotkov. Kljub zmanjšanju razlik med položajem moških in položajem žensk na trgu dela glede na spol v svetu po drugi svetovni vojni še vedno obstajajo razlike v stopnji delovne aktivnosti in plačilu za delo; podatki iz zadnjih let kažejo, da ženske še zmeraj pogosteje opravljajo dela, ki so podaljšek gospodinjstskih opravil oz. skrbi za soljudi (vzgoja in izobraževanje, zdravstvo), med področja, kjer je zastopanost žensk nizka in ki veljajo za moško domeno, pa sodijo menedžment, znanost, gradbeništvo, politika, tehnika in policija. Čeprav se torej na prvi pogled zdi, da nam bo uspelo preurediti vrednostni sistem naše družbe v smislu celovite integritete človeka, kaže, da je ženska kot družbeno bitje v praksi še vedno zastopljena.

VIRI IN LITERATURA

Viri

Alenka GLOŽANČEV, Primož JAKOPIN, Maja MICHELIZZA, Lučka URŠIČ, Andreja ŽELE, 2009: *Novejša slovenska leksika (v povezavi s spletnimi jezikovnimi viri)*. Ljubljana: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU.

- Korpus slovenskega jezika Gigafida 2.0. Dostop 31. 3. 2020 na <https://viri.cjvt.si/gigafida/>.
- Slovar slovenskega knjižnega jezika (1. izdaja). Dostop 31. 3. 2020 na <http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>.
- Slovar slovenskega knjižnega jezika (2. izdaja). Dostop 31. 3. 2020 na <http://www.fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=133&View=1&Query=%2A>.
- Slovenski pravopis. Dostop 31. 3. 2020 na <http://bos.zrc-sazu.si/sp2001.html>.
- Sprotni slovar slovenskega jezika. Dostop 31. 3. 2020 na <http://www.fran.si/132/sss-sprotni-slovar-slovenskega-jezika>.
- Standardna klasifikacija poklicev. Dostop 31. 3. 2020 na <http://www.stat.si/Klasje/Klasje/Tabela/5334>.
- Zavod RS za zaposlovanje. Dostop 18. 5. 2012, 5. 7. 2017, 11. 10. 2019 na https://www.ess.gov.si/iskalci_zaposlitve/prosta_delovna_mesta.

Literatura

- Tanja ČELEBIČ, Alenka KAJZER, Mitja PERKO, Ana SELAN, 2017: Položaj žensk na trgu dela v primerjavi s položajem moških v Sloveniji. *IB revija (Ljubljana)* 51/2, 5–13.
- Helena DOBROVOLJC, 2014: Ženski spol in samostalnik »vodja«. *Jezikovna svetovalnica ISJFR*. Dostop 31. 3. 2020 na www.fran.si.
- Marija JEŽ, 1998: Iz teorije feminativov. *Jezik za danes in jutri*. Ur. Inka Štrukelj. Ljubljana: Društvo za uporabno jezikoslovje Slovenije. 223–230.
- Maca JOGAN, 2001: *Seksizem v vsakdanjem življenju*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- Aleksandra KANJUO MRČELA, 1992: Ali so »družinske kraljice« lahko tudi »šefice«? *Ko odgrneš sedem tančic*. Ur. Marija Cigale et. al. Ljubljana: Društvo Inicijativa. 77–87.
- Boris KERN, 2015: Politična korektnost in slovaropisje. *Škrabčevi dnevi 8. Zbornik prispevkov s simpozija 2013*. Ur. Danila Zuljan Kumar, Helena Dobrovoljc. Nova Gorica: Založba Univerze. 144–154.
- Boris KERN, Helena DOBROVOLJC, 2017: Kateri od zapisov – »učenec/-ka« ali »učenec/ka« – je ustrežnejši? *Jezikovna svetovalnica ISJFR*. Dostop 31. 3. 2020 na www.fran.si.
- Tomo KOROŠEC, 1998: *Slovenski vojaški jezik*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- Nina LEDINEK, 2019: Spol v slovenskih enojezičnih splošnih razlagalnih slovarjih kot slovnicična in družbena kategorija. *Slavistična revija* 67/2, 189–201.
- Majda MERŠE, 2008: Ženski pari moških poimenovanj v slovenskem knjižnem jeziku 16. stoletja. *Slavia Centralis* 1/2, 30–52.
- , 2013: *Slovenski knjižni jezik 16. stoletja. Razprave o jezikovnem sistemu, besedju in prevodni problematiki*. Ljubljana: Založba ZRC.
- Drago MEŽNAR, 2009: Enakost na delovnem mestu (primerjava med Slovenijo in Evropsko unijo). *Podjetje in delo* 35/3–4, 665–684.
- Tjaša MARKEŽIČ, 2012: Distribucija priponskih obrazil *-ica* in *-ka* s poudarkom na feminativni tvorbi. *Jezikoslovni zapiski* 18/1, 127–142.
- , 2018: (Ne)omejenost tvorbe feminativov v slovenščini. *Slavia Centralis* 11/1, 61–78.
- Marko STABEJ, 1997: Seksizem kot jezikovnopolitični problem. *Zbornik predavanj/XXXIII. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, 30. 6.–19. 7. 1997*. Ur. Aleksandra Derganc. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti. 57–68.

Irena STRAMLJIČ BREZNIK, 1994/95: Specializiranost obrazil za izpeljanke s pomenom vršilca dejanja, nosilca lastnosti ali stanja in opravkarja. *Jezik in slovnstvo* 40, 285–291.

Nada ŠABEC, 2019: Jezikoslovni in družbeni vidiki kategorije spola v slovenščini in angleščini. *Slavistična revija* 67/2, 291–299.

Mojca ŠAUPERL, Helena DOBROVOLJC, Jasna JERAM, Maksimiljan GULIČ, 2018: *Smernice za spolno občutljivo raba jezika*. Dostop 31. 3. 2020 na https://www.rtv slo.si/files/varuhinja/2020-02-11-smernice_za_spolno_obcutljivo_rabo_jezika.pdf.

Saška ŠTUMBERGER, 2019: Slovanska obravnava samostalnikov za poimenovanje oseb. *Slavistična revija* 67/2, 203–211.

Jože TOPORIŠIČ, 1966: *Slovenski knjižni jezik*. Maribor: Obzorja.

–, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja.

Ada VIDOVIČ MUHA, 1997: Prvine družbene prepoznavnosti ženske prek poimenovalne tipologije njenih dejavnosti, lastnosti. *Zbornik predavanj/XXXIII. seminar slovenskega jezika, literature in kulture*, 30. 6.–19. 7. 1997. Ur. Aleksandra Derganc. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti. 69–79.

–, 2011: *Slovensko skladenjsko besedotvorje*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Peter WEISS, 2014: Vodkinja. *Jezikoslovni zapiski* 20/2, 163–167.

Igor ŽAGAR, Mirjam MILHARČIČ HLADNIK, 1995: Temeljna izhodišča prizadevanj za odpravo seksistične rabe jezika. *Neseksistična raba jezika*. Ur. V. Kozmik, J. Jeram. Ljubljana: Vlada Republike Slovenije, Urad za žensko politiko. 7–18.

Sabina ŽNIDARŠIČ ŽAGAR, 2007: Historična perspektiva – aktualni položaj žensk na trgu dela v Republiki Sloveniji. *Med javnim in zasebnim: ženske na trgu dela*. Ur. M. Sedmak, Z. Medarić. Koper: Univerza na Primorskem. 11–41.

FEMINATIVES DENOTING PROFESSIONS IN DICTIONARY RESOURCES AND JOB ADVERTISEMENTS

The paper presents the classification of feminatives used for professions, summarised according to the Standard Classification of Professions. Before the publication of this document, there were significant gaps in the names of female gender professions in Slovenian. Consequently, classification has significantly adapted to the current situation, as it cites female gender parallels for male gender names of professions. Consequently, the representation of such expressions was checked in various language sources, i.e. in both editions of the Dictionary of the Slovene Literary Language, in the Slovene Orthography, the Newer Slovene Lexicon and the Gigafida 2.0 Corpus. Based on the review, we present two conclusions. Firstly, there are more professional feminatives in newer language sources than in older ones. Secondly, only feminine names for professional activities are in the minority, but the chronological order of language source also conditions the occurrence of masculine forms. However, when feminatives are not included in the sources, professions require, according to the Statistical Office of the Republic of Slovenia, Level 2 knowledge. These professions use specialised knowledge and skills from various fields, work is performed manually or with hands or any other tool, and tasks require knowledge of all stages of the production process, materials and tools used, and the properties and purpose of the final product.

We noticed many variations of the possible shortening of the feminine forms besides the masculine ones and the changes in dictionary entries. Although we did observe, at least from a linguistic point of view, that gender equality in the labour market and labour division is aimed at. The implementation of the issue in practice was verified in job advertisements published

on the website of the Employment Service of the Republic of Slovenia, in which the indication of only a male gender designation for the profession predominates; the equivalent usage of female and male names does not reach even two per cent. Despite the gender gap reduction between men and women in the labour market in the world after World War II, there are still differences in employment level and pay. Data from recent years show that women are still more likely to perform work that is an extension of household chores or care for fellow human beings (education, health care), and areas where the representation of women is low and which are considered to be the male domain include management, science, construction, politics, technology and the police.

Thus, although at first glance it seems that we will succeed in rearranging our society's value system in terms of the overall integrity of a human person, it shows that women as a social being are still neglected in practice.
